

Informatienota

Datum collegevergadering	: 21 oktober 2025
Registratienummer	: GZDGWB2234818/2235596
Informatienummer	: IN115
Portefeuillehouder	: Piet Jan den Dikken
Bijlage(n)	: 1. Tussentijdse evaluatie Uitvoeringsagenda Voor- en vroegschoolse educatie en Onderwijsachterstandenbeleid (GZDGWB2234818/2234921)
Onderwerp	: Tussentijdse evaluatie Uitvoeringsagenda Voor- en Vroegschoolse Educatie en Onderwijsachterstandenbeleid

Onderwerp

Tussentijdse evaluatie Uitvoeringsagenda Voor- en Vroegschoolse Educatie en Onderwijsachterstandenbeleid

Kennisnemen van

De tussentijdse evaluatie van de Uitvoeringsagenda Voor- en Vroegschoolse Educatie en Onderwijsachterstandenbeleid.

Inleiding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Deze verantwoordelijkheid omvat zowel de implementatie als de bewaking van de kwaliteit en voortgang van het beleid. De beleidsmatige uitgangspunten en ambities voor de periode 2023–2026 zijn vastgelegd in de notitie 'Voor- en vroegschoolse educatie en Onderwijsachterstandenbeleid'.

Om de voortgang en effectiviteit van het beleid te monitoren, is een tussentijdse evaluatie uitgevoerd van de uitvoeringsagenda 2023–2026. Deze evaluatie richt zich op zes interventies: voorschoolse educatie, vroegschoolse educatie, nieuwkomersonderwijs, aanpak 'Thuis in Taal', educatieve programma's van de bibliotheek en maatwerk, innovatie en scholing.

De evaluatie laat zien dat het beleid stevig staat en goed aansluit bij de lokale praktijk. De interventies worden breed gedragen en blijven onderdeel van de uitvoeringsagenda. Op basis van de uitkomsten zijn enkele inhoudelijke en financiële bijstellingen voorgesteld, met als doel het beleid verder te versterken.

Kernboodschap

De tussentijdse evaluatie bevestigt dat het beleid voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en onderwijsachterstandenbeleid (OAB) stevig staat en goed aansluit bij de lokale praktijk. Alle interventies worden voortgezet en waar nodig, inhoudelijk en/of financieel, bijgesteld. Hiermee blijft de gemeente West Betuwe gericht werken aan het realiseren van gelijke onderwijs- en ontwikkelkansen voor alle kinderen. Hieronder volgt per interventie de conclusie uit de tussentijdse evaluatie.

Per interventie is de conclusie uit de tussentijdse evaluatie als volgt.

- Voorschoolse educatie

Het beleid rondom voorschoolse educatie is stevig verankerd en bereikt een groot deel van de doelgroep. De deelname van 80% is positief en er zijn inspanningen om ook de overige 20% van de peuters te bereiken. De keuzevrijheid van ouders blijft een bepalende factor. De inzet op maatwerk, samenwerking met opvangorganisaties en het benutten van niet-formele locaties dragen bij aan een inclusieve aanpak. We moeten blijven werken aan het vergroten van het bereik, het verlagen van drempels en het versterken van de samenwerking in de keten.

- Vroegschoolse educatie

De pilot vroegschoolse educatie blijkt een waardevolle vervanging van de eerdere interventie leesbevordering. Door de middelen gericht in te zetten voor kleuters met een taalachterstand, sluiten scholen beter aan bij de behoeften van deze doelgroep. De hoge deelnamegraad (94% van de scholen) en de toename in subsidieaanvragen tonen aan dat de regeling breed gedragen wordt en voorziet in een duidelijke behoefte.

De eerste evaluatie laat zien dat vroegtijdige ondersteuning effectief is in het verkleinen van taalachterstanden en het bevorderen van sociaal-emotionele ontwikkeling. Structurele financiering, betere samenwerking in de keten en inzet van expertise zijn verbeterpunten.

- Aanpak 'Thuis in Taal'

De oorspronkelijke pilot van Thuis in Taal is beëindigd vanwege beperkte animo en opbrengst. De overgang naar een lokale vorm, met meer aansluiting bij de praktijk, is een kansrijke ontwikkeling. Voor een succesvolle voortzetting is het essentieel om te investeren in draagvlak, praktische toepasbaarheid en structurele samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en ouders.

- Nieuwkomersonderwijs

Het nieuwkomersonderwijs is succesvol structureel geborgd en biedt een solide basis voor de integratie van nieuwkomers in het reguliere onderwijs. De samenwerking met het voortgezet onderwijs verdient verdere uitwerking, maar is gezien het huidige leerlingenaantal nog niet structureel verankerd. De aanpak is toekomstgericht, flexibel en sluit aan bij de lokale context en maatschappelijke opgaven.

- Educatieve programma's bibliotheek

De educatieve programma's van de bibliotheek helpen kinderen om beter te leren lezen, schrijven en spreken en stimuleren ouders hun kinderen voor te lezen. De bestaande programma's gaan door zoals gepland.

- Maatwerk, innovatie en scholing

Het maatwerkbudget maakt het mogelijk om snel in te spelen op ontwikkelingen die de kwaliteit van het voor- en vroegschoolse aanbod verbeteren. We zetten vooral maatwerk en activiteiten in voor kleinere groepen en voorbereidende programma's.

Consequenties

Niet van toepassing.

Financiën

De voor- en vroegschoolse educatie en het onderwijsachterstandenbeleid wordt betaald uit een geoormerkte jaarlijkse Rijksvergoeding. Voor 2025 ontvangen we 1.198.510 euro; de verwachte uitgaven voor dit jaar zijn 1.100.000 euro. De voorlopige beschikking voor 2026 is 1.096.922 euro. Middelen die in een bepaald jaar niet zijn besteed, kunnen meegenomen worden naar het volgende jaar.

Het uitgangspunt is budgettair neutrale financiering. De voorgestelde wijzigingen in de besteding van de doeluitkering passen binnen het beschikbare budget.

Communicatie en participatie

De tussentijdse evaluatie is besproken met de bestuurders van het primair onderwijs tijdens de Lokale Educatieve Agenda op 8 september 2025. De bespreking met de peuteropvangaanbieders, jeugdgezondheidszorg en bibliotheek vond plaats op 24 september 2025. Allen zijn unaniem positief over de tussentijdse evaluatie en de voorgestelde wijzigingen.

Vervolg

Er vindt een blijvende monitoring en evaluatie van het beleid en de uitvoeringspraktijk plaats. Dit gebeurt in goede samenwerking met onze maatschappelijk partners. Regelmatige evaluatie, het onderkennen en benoemen van knelpunten én het nagaan of de aanpak werkt is in het belang van de kinderen die gebruik maken van de voor- en vroegschoolse educatie. Ook kijken we voortdurend of kwaliteitsverbetering mogelijk is.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,	
de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
Philip Bosman	Servaas Stoop